

Toespraak van Voorzitter Metsola tijdens de buitengewone Europese Raad
17 april 2024

Dankjewel, Charles.

Goedenavond iedereen.

Over 50 dagen gaan honderden miljoenen Europeanen naar de stembus. Zoals u weet, breng ik bezoeken aan de lidstaten, waar ik - samen met leden van het Europees Parlement - in contact treedt met en luister naar de burger. De mensen die wij hebben ontmoet, geven aan dat de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, veiligheid, de versterking van de economie en het scheppen van nieuwe banen voor hen prioritair zijn.

Dit zijn de onderwerpen waarbij de mensen van ons concrete oplossingen verwachten, precies zoals we bij migratie reeds hebben gedaan. Dat is de reden dat ik verheugd ben over onze discussie over het aanzwengelen van de economische groei en het vergroten van het Europese concurrentievermogen, ondersteund door de analyse van Enrico Letta in zijn verslag op hoog niveau over de toekomst van de eengemaakte markt. We bevinden ons op een kritiek punt.

Beste collega's,

De interne markt is het unieke groeimodel van onze Unie. Het is een krachtige aanjager van convergentie en ons meest waardevolle activum. Dankzij de interne markt kunnen mensen nu overal in onze Unie wonen, werken, studeren en reizen. Zowel grote als kleine ondernemingen kunnen zich vestigen op de plek van hun keuze, hetgeen ze een groter marktgebied biedt en tegelijkertijd voor meer concurrentie zorgt. Voor de consument zorgt de interne markt daarnaast voor meer keuze, lagere prijzen en een betere bescherming van zijn belangen. Deze grootste democratische interne markt ter wereld heeft bovendien onze mondiale positie versterkt.

Aan de andere kant leggen nieuwe geopolitieke ontwikkelingen en steeds complexere uitdagingen ook de kwetsbaarheden van de interne markt bloot. Hoe kunnen we Europa concurrerender, innovatiever en autonomer maken? Hoe kunnen we bedrijven aantrekken, werkgelegenheid creëren, en voor meer economische groei zorgen?

Deze discussie is niet nieuw. De interne markt is een project dat al 30 jaar in ontwikkeling is, en onlosmakelijk verbonden is met de strategische prioriteiten van de EU. We mogen niet vergeten dat het project van de Europese interne markt altijd al een bij uitstek politiek karakter heeft gehad. En ik ben van mening dat onze economische ruimte ook nu nog het potentieel heeft om op nog veel meer gebieden voordelen op te leveren voor de burgers van Europa. Nu is de tijd om ons met hernieuwd élan voor dit project in te zetten.

Dit betekent het verdiepen van onze interne markt en het aanpassen ervan aan de behoeften van het huidige tijdsgewricht, in het bijzonder de groene en de digitale transitie van onze economieën. Alleen door de productiviteit te vergroten, de investeringen in onze industriële vermogens (waaronder in slimme elektriciteitsnetten) te versnellen, en de interne markt voor energie, financiën en telecommunicatie te integreren, kunnen we onze strategische afhankelijkheid verminderen én tegelijkertijd economische groei schragen en bestendigen. De interne markt is onze grootste stuwende kracht op economisch vlak en dit moet zijn vertaling

krijgen in opwaardering van onze gemeenschappen. Dit is dé aanpak bij uitstek van sociale uitsluiting, zowel offline als online.

In de praktijk betekent dit dat we nog harder moeten werken aan een gelijk speelveld. De goedkeuring van de digitale dienstenverordening, de digitale marktenverordening en de verordening kunstmatige intelligentie is een stap in de goede richting. Een vergelijkbare inzet is nodig voor energie en - meer in het algemeen - de groene transitie.

Het is een feit dat onze doelstellingen mondiaal richtinggevend zijn, iets waar we trots op kunnen zijn en zijn, maar ook dat bovenmatige bureaucratie ons soms parten dreigt te spelen. In sommige landen kan de ontwikkelingsfase van een windmolenpark op zee net zo veel tijd in beslag nemen als de hele bouwphase ervan. Hetgeen betekent dat, op dit moment, de aanleg van efficiëntere infrastructurele voorzieningen in Europa veel minder aantrekkelijk is.

Maar bureaucratie is niet alleen een obstakel voor strategische investeringen en onze klimaatambities, maar ook voor sociaal-economische inclusie. De boerenprotesten zijn een in het oog springend voorbeeld van een situatie waarin we onze ambities niet in overeenstemming hebben weten te brengen met de behoeften en verwachtingen van de bevolking. Dit gaat veel verder dan alleen landbouw en moet tot uitdrukking komen in de strategische agenda.

Dat is ook de reden dat ik altijd heb gezegd dat de groene transitie alleen kan slagen - en dat is een “must” - als elke sector er bij wordt betrokken. Niemand mag aan zijn lot worden overgelaten. De groene transitie moet echte stimulansen en veiligheidswaarborgen voor het bedrijfsleven bieden. Mensen moeten vertrouwen hebben in dit proces, en het moet betaalbaar blijven. Anders bestaat het gevaar dat meer en meer mensen hun heil in de marge gaan zoeken, paradoxaal genoeg precies op het moment dat we mensen vragen steun te geven aan het proces van Europese éénwording. Dat mogen we niet laten gebeuren.

Een ander obstakel voor economische vooruitgang is de versnippering van onze financiële sector, en met name de belemmeringen voor het kapitaalverkeer in de Unie. Hoewel groene investeringen de voorbije jaren aan momentum hebben gewonnen, moet nog altijd een kloof van meer dan 400 miljard EUR per jaar worden overbrugd; iets dat zelfs met een herevaluatie van onze benadering van staatssteun niet zomaar eventjes alleen met overheidsfinanciering mogelijk is.

Het vrij verkeer van kapitaal is één van de vier fundamentele vrijheden van de interne markt, maar toch zijn er - zelfs na decennia van integratie - nog altijd obstakels die van invloed zijn op ons mondiale concurrentievermogen.

Als we willen dat onze ondernemingen en industriële sectoren groeien en innoveren, werkgelegenheid tot stand brengen, de kaders creëren voor betere spaarmogelijkheden voor onze burgers, rijkdom genereren en Europa's concurrentievermogen zekerstellen, moeten we geëigende voorwaarden en kaders scheppen zodat onze start-ups en kmo's hier blijven. Met andere woorden, dan moeten we onze bankenunie en kapitaalmarktenunie voltooiën. Zoals ik al eerder heb gezegd: de verdieping van de interne markt is altijd al een kwestie van politieke wil geweest. Het is nu tijd opnieuw het eigendom van dit dossier op te eisen. Doen we dit niet, lopen we het risico alles te verspelen.

Dit is hoe we onze bevolking kunnen laten zien dat ons project echt werkt. Hoe we de reële problemen kunnen aanpakken en kunnen helpen bij het tegemoetkomen aan de uitdagingen

voor ondernemingen en gezinnen in Europa, die geconfronteerd worden met stijgende prijzen en onzekere woningmarkten, en die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Hoe we voor concurrentievermogen, welvaart en leiderschap op het wereldtoneel op de lange termijn kunnen zorgen.

Naast het proces van versnelde voltooiing van de interne markt, van hervormingen en voorbereiding op de veranderende wereld waar we deel van uitmaken, moet de uitbreiding van de EU naar Oekraïne, Moldavië, Georgië en de Westelijke Balkan hoog op onze strategische en politieke agenda blijven staan. In dit verband is de goedkeuring van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan een stap in de goede richting. Het laat eens te meer zien dat de interne markt ons tot een aantrekkelijke partner maakt. Het verkleint de afstand tussen ons en onze bondgenoten op de Westelijke Balkan en versterkt daarmee ons continent, onze Unie, ons Europees project - en ons allemaal. Het Europees Parlement heeft dit begrepen, en dat is de reden dat we samen zijn gekomen om dit project binnen recordtijd te voltooien.

Beste collega's,

Ik begon mijn opmerkingen vandaag met een verwijzing naar de zorgen van de burger. De Europeanen willen ook dat we de komende vijf jaar onze veiligheids- en defensiestructuren versterken ter verdediging van vrede en democratie. Wat aan onze grenzen gebeurt, moet een prioriteit blijven.

Rusland volhardt in zijn illegale en willekeurige aanvallen op Oekraïne. Wij bieden reeds brede politieke, diplomatieke, humanitaire, economische en militaire steun aan Oekraïne. We moeten wat deze steun betreft standvastig zijn. We moeten de levering van het benodigde materieel, waaronder luchtverdedigingssystemen, versnellen en opvoeren.

We mogen niet verslappen.

Hetzelfde geldt voor de pogingen van Rusland om in de aanloop naar de Europese verkiezingen in juni het narratief middels desinformatie te beïnvloeden en pro-Russische gevoelens aan te wakkeren. Dit is niet langer slechts een vage mogelijkheid maar een reëel gevaar, en één waar we ons tegen teweer moeten kunnen stellen. In dit verband hecht ik eraan te herhalen dat het Europees Parlement u met alle ter beschikking staande middelen zal steunen bij het afweren en aanpakken van elke kwaadwillende inmenging in onze democratische besluitvormingsprocessen. Zoals het altijd heeft gedaan.

Wat de situatie in het Midden-Oosten betreft, dreigt de ongekende Iraanse drone- en raketaanval op Israël de spanningen in de regio verder te doen oplopen. De Unie zal zich blijven inzetten voor de-escalatie om te voorkomen dat de situatie tot nog meer bloedvergieten leidt.

Vorig jaar sprak het Europees Parlement zich er met overweldigende meerderheid voor uit de Islamitische Revolutionaire Garde als terroristische organisatie aan te merken. Dat is nog altijd ons standpunt. Gezien deze verontrustende ontwikkelingen, zijn nieuwe sancties tegen Iran vanwege zijn drone- en raketprogramma's noodzakelijk en gerechtvaardigd.

De situatie in Gaza is onverminderd dramatisch. Ik herhaal dat het Europees Parlement zal blijven aandringen op een staakt-het-vuren. We zullen de terugkeer van de overgebleven gijzelaars blijven eisen en erop blijven hameren dat Hamas niet langer ongestraft zijn gang mag gaan. Op die manier komt er meer hulp Gaza in, redden we onschuldige levens en maken we

werk van de dringende behoefte aan een tweestatenoplossing die de Palestijnen een echt perspectief biedt en de veiligheid van Israël garandeert.

Beste collega's,

Dit is de laatste Europese Raad voor de verkiezingen in juni. Ik wil u bedanken voor het uiterst interactieve karakter van deze uitwisselingen en voor alles dat u reeds heeft gedaan ter ondersteuning van onze inspanningen om mensen te stimuleren straks te gaan stemmen. Ik verzeker u dat het Europees Parlement zich tot op het laatste moment van zijn mandaat zal blijven inzetten voor alle Europeanen.